

Deveti po redu „Dani borovnica“ (27.-29.07.) i „Dana vrganja“ koji slede od 31. avgusta do 03. septembra, najprestižnije su manifestacija na Kopaoniku u toku letnjih meseci koju uspešno organizuje Turistička organizacija Raške uz podršku opštine, i Turističke organizacije opštine Brus, a u partnerstvu sa MK Mountain Resort-om, i NP „Kopaonik“.

Ove manifestacije iz godine u godinu imaju sve kvalitetnije sadržaje, a posebno je značajno što se u program sve više uključuju nadležne institucije, između ostalih i Zavod za zaštitu prirode Republike Srbije, koji prati zaštitu biljnih i životinjskih vrsta na teritoriji naše zemlje. Takva podrška neophodna je u ovakvim i sličnim akcijama jer ona ukazuje i na naš odnos prema prirodi i životu uopšte. To je uvek i dobra prilika da se šira javnost upozna sa propisima koji prate vrste koje su pod kontrolom korišćenja i prometa. Kada se konkretno govori o sakupljanju borovnica, potrebno je da se zna kako se plod bere, da se ne bere zelen i da se ne koriste beraljke dok je biljka zelena. Saznajemo da je u ovom trenutku beraljka iliti „češalj“, zabranjen. Međutim, na Kopaoniku, a verovatno i na drugim sličnim mestima je situacija potpuno suprotna. Zavod za zaštitu prirode s tim u vezi najavljuje da će po ovom pitanju uslediti izmena Uredbe, koja bi trebalo da bude usvojena tokom naredne godine, te da će se dozvoliti upotreba beraljki sa određenim ograničenjima. Izmjena će se odnositi na dozvolu njihovog korišćenja u vreme kada su borovnice potpuno zrele, odnosno, na taj način će moći da se bere samo zreo plod. Beraljka neće biti dozvoljena u slučaju ako plod nije potpuno zreo, jer tada može da dovede do trajnog oštećenja biljke.

A dok se to ne desi, kod nas postoji dubok jaz između uredbi i propisa i kontrole njihovog sprovođenja. Kontrolu vrši Inspekcija za zaštitu životne sredine Ministarstva zaštite životne sredine i uprkos trudu da što više postignu, očigledno je da ih nema dovoljno, jer se na Kopaoniku mogu videti destine ljudi kako bez ikakve bojazni sa beraljkama i kantama u ruvi „češljaju Kopaonik“. Ono što može da bude velika pomoć i dodatna kontrola u zaštićenim područjima su rendžeri, upravitelji šumskog dobra. Oni su ti koji bi najviše mogli da pomognu dok ne bude usvojena izmena, kojom će mnogo bolje biti definisano sprovođenje svega propisanog. Mnogi smatraju da berači nisu inicijatori branja zelenih plodova borovnica, već da ih na to primorava tržište, odnosno otkuplivači, oni koji se bave prometom. U nastojanju da što ranije dođu do borovnica, berači zbog veće otkupne cene posežu za beraljkama uništavajući ono od čega žive.

Zavod za zaštitu prirode Srbije je i do sada imao aktivnu ulogu upozoravajući lokalnu zajednicu i same otkuplivače da ne žure sa sakupljanjem zelene borovnice. Primera radi, ova godina je bila odlična za borovnice, zbog dovoljnog broja sunčanih i kišnih perioda koji su pogovodali sazrevanju ove biljke, i u vreme kada se najviše bere, krajem jula i početkom

avgusta, plodovi su bili potpuno zreli, tako da su očekivanja da ne bi trebalo da bude bilo kakve štete u toku branja.

